

12 Pastorační činnost církve

Církev je místem, ze kterého vychází pastorační činnost. Byl to sám její zakladatel, který dal příkaz svým učedníkům: „jděte do celého světa a hlásejte evangelium“(Mk 16,15)

Církev je tedy hlasatelkou Božího slova – evangelia. Je trvalou přítomností božského a lidského, slyšeného a hlásaného, účinného Božího slova ve světě. Je viditelně uspořádaná tak jak tomu chtěl její zakladatel. Je znamením příslibu který dal sám Bůh, příslibu pravdy v neomylném učení církve.

Slovo „církev“ pochází z řeckého slova „kyriaké“ = patřící Pánu. Latinský výraz „ecclesia“ = svatý lid, svatá obec (především jeho slavnostní shromáždění).

Proč můžeme říct, že je církev svatá? Církev je svatá protože:

- 1) svatý Bůh je jejím původcem;
- 2) Kristus, její ženich, se za ni obětoval, aby ji posvětil;
- 3) Duch svatosti ji oživuje. Navíc má církev všechny prostředky k posvěcování svých členů.

Bůh povolal Izrael – jeho Boží lid, Ježíš povolává všechny lidi do své církve, která jako jediná je místem spásy. Je nutná ke spáse (LG 14), protože „jedině Kristus je prostředníkem a cesta ke spáse“. II. Vatikánský koncil prohlásil ve věroučné konstituci Lumen Gentium: **„proto by nemohli být spaseni ti lidé, kteří vědí, že Bůh prostřednictvím Ježíše Krista založil církev jako nezbytnou, a přesto by nechtěli do ní vstoupit a nebo v ní vytrvat.“ (LG 14).** Toto tvrzení se nevztahuje na ty, kteří bez vlastní viny neznají Krista a církev. (tamtéž)

V církvi křesťan uskutečňuje své povolání se všemi pokřtěnými. (Kat. 501) Nejen to; stává se šířitelem Božího slova. Od církve přijímá Boží slovo, od ní přijímá svátosti, které jsou pro něho důležitým prvkem na cestě při hlásání Božího slova a při vydávání svědectví o Kristu.(srov. Kat. str. 501). Náplní pastorační činnosti je právě toto: hlásání a svědectví života.

K rozlišení pravé církve Kristovy se uvádějí čtyři specifické znaky : Ten kdo přijal křest v katolické církvi je si vědom, že jeho církev je:

- 1) je jediná, které bylo svěřeno od Ježíše uskutečňovat i navenek viditelnou církev.
- 2) je svatá, protože její zakladatel je svatý.
- 3) je katolická, universální, světová.
- 4) je apoštolská, musí spočívat na apoštolech. (dále v eklesiologii)

Slovo Boží však není vlastnictvím jednotlivců. Je třeba ho nést do celého světa, aby se tak všichni lidé mohli dovědět o možnosti získat život věčný. Proto je církev svou podstatou misionářská, je to její hlavní poslání. Tak jako Otec poslal Syna i on posílá své učedníky. Cílem misíí je nabídnout lidem podíl na společenství, které existuje mezi Bohem Otcem, Synem a Duchem svatým.. Bůh „chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy“ (1 Tim 2,4)

Hlavní osobou při misionářské činnosti církve je Duch svatý. Je to on, který vede učedníky po nejrůznějších cestách, a „vede je stejnou cestou jakou šel Ježíš Kristus, totiž cestou poslušnosti, chudoby, sebeobětování až k smrti“.(Kat. 852). Misionářská práce vyžaduje mimořádné úsilí a trpělivost tam, kde lidé ještě nevěří, ale zvláště tam kde je Kristus odmítán.

Misionáři proto zakládají křesťanská společenství, která „jsou znamením Boží lásky a Boží přítomnosti ve světě“ (2. vatikánský koncil, AG 15.) Křesťanská společenství vyrůstající na území kde ještě nikdo nehlásal evangelium, musí podněcovat proces inkulturace a tím umožnit církvi začlenit se nenásilně do života národů a kultur. Tak mohou tyto lidé postupně poznávat evangelijní pravdy, které nenásilnou formou budou pronikat do jejich života. Misionářská činnost je záležitostí dialogu, nikoliv rozkazu. Pravdu nelze nikomu vnucovat. Je to vzácný dar, o který musí obdarovávaný stát a toužit po něm. Jinak se dosáhne opačného účinku, vzbudí se totiž odpor k hlásané Boží pravdě.

12.1. Láska – základ pastorační činnosti

Od samého počátku je si církev vědoma, že úspěšnost jejího poslání je závislá na lásce, se kterou bude přistupovat k těm, ke kterým přináší evangelium. Zdrojem této lásky je Bůh, který skrze svého Syna ukázal lidem jedinou možnou cestu ke štěstí zde na zemi a k věčnému štěstí v Božím království. Kdo udělal zkušenost s žitým evangeliem, nemohl nepocítit Boží lásku, která z tohoto žitého evangelia vyvěrá (z těch kteří ho hlásají) a je zdrojem naděje, vnitřní síly a radosti.

Láska je prvním a nejdůležitějším přikázáním ze všech a nese-li církev evangelium do světa, nemůže toto přehlédnout, naopak, musí být (láska) prvním hlediskem při posuzování její práce. Pastorační práce musí usilovat na prvním místě o všeobecné dobro.

Na otázku které ze všech přikázání je nejdůležitější, Ježíš odpověděl: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. Druhé je mu podobné: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe.‘ (Mat 22, 37-39). Není důraznějšího popudu k horlivému hlásání evangelia, než právě tato Ježíšova výzva. (k lásce) V ní spočívá poslední zdroj božského poslání. Je vlastní Bohu, je jednotícím principem, kterým chce všechno přitáhnout k sobě. Církev je láska a proto výsledkem její činnosti musí být jednota, ve které se zrcadlí jednota Boží Trojice.

12.2. Láska – její odraz v osobě dobrého pastýře.

Je-li nejdůležitějším přikázáním přikázání lásky, pak jeho praktickým obrazem je dobrý pastýř Ježíš. Lukášovo podobenství ukazuje dokonalou starostlivost, odpovědnost a nezištnost, se kterou pastýř přistupuje ke svěřenému stádu. (Lk, 4-6) Stává se tak vzorem pro ty, kteří na sebe berou odpovědnost, která je jim svěřena církví.

13. Hierarchie v katolické církvi a odpovědnosti jednotlivých stupňů.

Hierarchie – posvátná moc (řec. ἱερός *hieros*, **posvátný** a ἀρχή *arché*, **vládnout**) znamená uspořádání nadřazenosti a podřízenosti tak, že každý prvek kromě nejvyššího je podřízen právě jednomu nadřízenému. Schéma hierarchie tak tvoří strom či pyramidu. V tomto smyslu se hovoří o církevní hierarchii - soustavě nadřazeností zejména v katolické církvi. (existuje však i v jiných složkách)

Hierarchické uspořádání je velmi přehledné, a to i při velkém počtu prvků. Dovoluje účinnou dělbu činností, spolehlivé řízení i předávání pokynů a umožňuje i jasné přidělení odpovědností. Nevýhodou je nepružnost pevného uspořádání a malá komunikace mezi nesousedícími prvky.

13.1 Církevní hierarchie svěcení a pravomoci

Hierarchie svěcení (práva božského) vzniká svěcením: **Biskupové, Kněží, Jáhni,**

Hierarchie pravomoci (práva božského) : je založena na právním poslání, které je spojeno s určitým stupněm vládní moci – sem spadá Papež a diecézní biskupové. Ostatní se podílí na moci jim těmito svěřené.

Na moci papeže se podílejí: Kardinálové (jsou nejvyšší hodnostáři v církvi. I mezi nimi je určitá hierarchie), římská kurie, nunciové, patriarchové, primasi, apoštolští administrátoři, metropolité, vikáři a prefekti a konečně sněmi.

Na moci diecézního biskupa se podílejí: gener. vikář, biskupská kurie, dómská kapitula, děkani, faráři a vikáři.

Celá církev se pak dělí na provincie v čele s metropolitou (arcibiskupem). Primas je pak v čele provincií toho kterého státu.

Prvními kteří nesou pastorační odpovědnost za všechno to co jim bylo svěřené **jsou biskupové**. Jsou z božského ustanovení nástupci apoštolů, skrze Ducha svatého, který jim byl dán. Jsou v církvi pastýři, a jako takoví jsou učitelé víry, kněží posvátné bohoslužby a služebníci řízení církve (CIC 375, § 1). **Jejich úřad je – kněžský, učitelský a pastýřský.**

Biskup se svými kněžími tvoří místní církev. V ní je opravdu přítomna a působí jedna, svatá, katolická a apoštolská církev Kristova. Jednotliví biskupové, kterým byla svěřena do péče místní církve, pastorují své ovce ve jménu Páně pod papežovou autoritou jako jejich vlastní, řádní a bezprostřední pastýři, a to tím, že vůči nim plní úkol **učit, posvěcovat a vést**. (ChD 11). Mají být Kristovými svědky přede všemi lidmi. Jejich starostlivost nemá být zaměřena pouze na ty, kteří už v Krista uvěřili a následují ho, nýbrž mají se věnovat především těm, kteří se ještě s evangelijním poselstvím nesetkali a těm kteří se od cesty evangelia vzdálili.

Prvním úkolem biskupů je hlásat evangelium. Pod vedením Ducha svatého mají vést lidi k víře a v této víře lidi posilovat. „Kristovo tajemství ať jim předkládají celé, totiž ty pravdy,

kteří neznamená neznan Krista, a rovněž Bohem zjevenou cestu, která vede k oslavení Boha a tím i k věčné blaženosti. (Srov. 2. vat. koncil, Věřouč. konst. o církvi Lumen gentium, kap. III, čl. 25). „Křesťanskou nauku mají podávat přizpůsobeně potřebám doby, totiž tak, aby odpovídala nesnázím a problémům, jimiž jsou lidé nejvíce tísněni a znepokojováni. Tuto nauku mají také chránit tím, že učí věřící, jak ji hájit a šířit. Při jejím hlásání ať odkazují mateřskou starostlivost církve o všechny lidi, věřící i nevěřící, proto ať se zvláště pečlivě ujímají chudých a slabých, k nimž je Pán poslal hlásat radostnou zvěst.“ (ChD 13) K biskupské činnosti však patří i hlásání křesťanské nauky na nejrůznějších shromážděních, akademiích a na konferencích všeho druhu. Důležité je i využívání tisku a hromadných sdělovacích prostředků, které v dnešní době rozhodně k hlásání Kristova evangelia patří.

V pastorační činnosti diecéze mají mít vždy první místo kázání a katechetická výuka. Víra se má tak stát živou, uvědomělou a činnou. Je povinností biskupů dbát, aby se výuka vytrvale poskytovala malým i dorůstajícím dětem, mládeži i dospělým; aby se při tomto vyučování dodržoval náležitý řád a metody odpovídající nejen probírané látce, nýbrž i nadání, schopnostem, věku a životním podmínkám posluchačů; aby se výklad opíral o Písmo svaté, tradici, liturgii, učitelský úřad a život církve. Dále necht' pečují o to, aby byli katecheti na svůj úkol řádně připraveni a aby si důkladně osvojili učení církve, také ovšem psychologické zákony a pedagogické obory v teorii i praxi. Necht' se také snaží, aby se znovu zavedlo, popřípadě lépe upravilo vyučování dospělých katechumenů.

Druhým úkolem biskupů je posvěcovat Boží lid. Mají totiž plnost svátosti kněžství a na nich při vykonávání své pravomoci závisí kněží, kteří jsou ovšem také posvěceni na pravé kněze Nového zákona, aby byli dobrými spolupracovníky biskupů. Biskupové jsou hlavní rozdělovatelé Božích tajemství a také správcové, podněcovatelé a strážci celého liturgického života ve svěřené církvi. (Srov. 2. vat. koncil, Konst. o posvátné liturgii SC) Mají se snažit, aby jim svěřeni věřící prostřednictvím eucharistie hlouběji poznávali a prožívali velikonoční tajemství, a tak v jednotě Kristovy lásky tvořili jedno pevně semknuté tělo. (Srov. Pius XII., enc. Mediator Dei, 20.11.1947: AAS 39 (1947), 521n; Pavel VI., enc. Mysterium Fidei, 3.9.1965: AAS 57 (1965), 753-774.) Mají se úplně „věnovat modlitbě a službě slova“ (Sk 6,4) a snažit se, aby všichni, kdo jsou svěřeni jejich péči, svorně setrvali v modlitbě, (Srov. Sk 1,14 a 2,46) aby přijímání svátostí rostli v milosti a byli věrnými svědky Pánu.

Třetím úkolem biskupské služby je vést. Při plnění svého otcovského a pastýřského úkolu ať jsou biskupové uprostřed svých jako ti, kteří slouží, (Srov. Lk 22,26-27.) jako dobří pastýři, kteří znají své ovce a které také ovce znají, jako praví otcové, kteří vynikají duchem lásky a péče o všechny a jejichž autoritě, udělené Bohem, se všichni ochotně podřizují. Necht' celou rodinu svého stádece stmelují a vychovávají tak, aby všichni, pamětlivi svých povinností, žili a jednali ve společenství lásky.

Aby tato jejich činnost byla úspěšnější, musí být biskupové „připraveni ke každému dobrému dílu“ (2 Tim 2,21), „všechno snášet kvůli vyvoleným“ (2 Tim 2,10) a zařizovat svůj život podle dobových potřeb.

Zvláštní láskou mají vždycky zahrnovat kněze, neboť ti přejímají příslušnou část jejich úkolů a starostí a denní namáhavou prací je horlivě plní; mají je považovat za syny a přátele. (Srov. Jan 15,15.) Ať se snaží ochotně jim naslouchat, s důvěrou se s nimi stýkat, a tak rozvíjet všechnu pastorační činnost v celé diecézi.

Mají věnovat pozornost jejich duchovním, intelektuálním i hmotným podmínkám, aby mohli svatě a zbožně žít a věrně i plodně konat svou službu. Proto mají podporovat instituce a pořádat setkání, při nichž by se kněží mohli čas od času sejít, buď aby si vykonali delší duchovní cvičení pro obnovu života, nebo aby získali hlubší vědomosti z církevních věd, zvláště o Písmu svatém a teologii, o důležitějších sociálních otázkách a o nových metodách pastorační práce. Aktivně a citlivě se mají zajímat o kněze, kteří jsou v jakémkoli nebezpečí nebo v něčem pochybili.

Aby mohli lépe pečovat o věřící s ohledem na situaci každého z nich, ať se snaží dobře poznat jejich potřeby a sociální poměry, v nichž žijí. K tomu ať užívají účelných prostředků, zvláště sociologického průzkumu. Mají projevovat starost o všechny lidi bez rozdílu věku, postavení a národnosti, jak o domácí, tak i o přistěhovalce a cizince. Při této pastýřské péči ať nechají svým věřícím podíl na církevních záležitostech, který jim náleží, a ať také uznávají jejich povinnost a právo činně spolupracovat na budování Kristova tajemného těla.

13.2 Kněžská služba

Jsou-li biskupové v plnosti kněžství přímí nástupci apoštolů v jejich pastýřské službě, jsou pak kněží jejich nejbližší spolupracovníci. Jsou prostředníky mezi Bohem a mezi lidmi. Jsou Bohem zplnomocnění, aby učili, pečovali o duše a obětí mše sv. zastupovali lid před Bohem. Jsou nositeli posvěcující moci, kterou světí, žehnají a přinášejí Bohu oběť.

Kněžství přijímá kandidát od biskupa vkládáním rukou a mazáním olejem. Ten se nad ním modlí: *„Uděl, všemohoucí Otče, tomuto svému služebníku kněžskou důstojnost. Obnov v jeho srdci smýšlení svatosti tak, aby důstojně plnil úřad, kterého se mu od tebe dostalo, o Bože, a vhodným způsobem napravoval chování druhých příkladem svého svatého života.“*

Svátostné svěcení má tři stupně: jáhenské, kněžské a biskupské. Plnost kněžství mají pouze biskupové. Nižší stupeň mají kněží, kterým chybí moc udělovat svátost kněžství. Úvodním stupněm jsou jáhni. Ti mohou křtít, kázat a podávat eucharistii (nemohou však sloužit mši, zpovídat, udělovat svátost nemocným.)

Kněžské a jáhenské svěcení uděluje biskup, biskupské svěcení obyčejně biskup za asistence dvou dalších biskupů.

Novokněz slibuje svému biskupovi poslušnost, zachovávání celibátu a denní modlitbu církve.

Svátostným svěcením se vtiskuje svěcenci do duše nesmazatelné znamení kněžské důstojnosti, tzv. charakter, podobně jako u svátostí křtu a biřmování. Proto se tyto svátosti mohou přijmout jenom jednou za život.

V církvi rozeznáváme dva způsoby kněžství a to služebné (hierarchické) a všeobecné. Všeobecné kněžství věřících a kněžství služebné čili hierarchické se sice od sebe liší podstatně, a ne pouze stupněm, přesto však jsou ve vzájemném vztahu, neboť jedno i druhé – každé svým vlastním způsobem – má účast na jediném kněžství Kristově. (*Lumen gentium*, č. 10.)

13.3. Služebné kněžství

ustanovil sám Ježíš při poslední večeři, když proměnil chléb ve své tělo a víno ve svou krev, slovy: “...to čiňte na mou památku“ (Lk 22,19)

Služebné kněžství totiž samo o sobě neznamena vyšší stupeň svatosti ve srovnání s všeobecným kněžstvím věřících. Liší se v tom, že ve svátosti kněžství, dostávají kněží od Krista skrze Ducha Svatého zvláštní dar, kterým mohou pomáhat Božímu lidu věrně a úplně realizovat jeho všeobecné kněžství.”

Kněží jsou posíláni ke společenství pokřtěných a k ostatním lidem, aby v nich byl Kristus přítomen jako hlava svého těla, jako pastýř svého stáda a jako učitel pravdy, jako velekněz výkupné oběti. Kněz jedná jménem církve, když přednáší Bohu modlitbu církve, a hlavně, když přináší eucharistickou oběť.

Je povolán Kristem, aby měl účast na jeho moci, a stejně jako v Kristu, i v něm se setkávají dva směry. Jeden bychom si mohli představit jako shora dolů, od Boha k člověku, druhý je vzestupný, od člověka k Bohu. Kristus je prostředník Božího posvěcení a zároveň obhájcem našich záležitostí u Boha. Kněží tedy v jednotlivých místních shromážděních zastupují biskupa. Berou na sebe jeho povinnosti, pokud jim to přísluší. Mají moc a oprávnění slavit eucharistii, křtít, udílet svátost nemocných, sloužit věřícím tím, že předsedají různým bohoslužbám, a tím, že jménem církve asistují při svátosti manželství. Od biskupa dostávají právo udílet svátost smíření, a mimořádně i svátost biřmování.

Při výkonu duchovní správy zaujímají první místo. Jsou totiž inkardinováni nebo přiděleni do místní církve a mají se tedy zcela zasvětit její službě jako pastýři jedné části Pánova stáda. Proto tvoří jediný kněžský sbor a jednu rodinu, jejímž otcem je biskup

Ve věroučné konstituci o církvi *Lumen gentium*, v článku 30 čteme: “Pastýři vědí, že je Kristus neustanovil k tomu, aby pouze oni na sebe vzali pastýřské poslání vůči světu, nýbrž že mají významný úkol také vést věřící a uznávat jejich služby a charismata...” a v článku 37: “Duchovní pastýři ať uznávají a

podporují důstojnost a odpovědnost laiků v církvi... ponechávají jim svobodu a prostor k jednání.....”

Předními spolupracovníky biskupovými jsou však faráři, jimiž je jako vlastním pastýřům pod vedením biskupa svěřena péče o duše v určité části diecéze. Duchovní správa se má vždycky vyznačovat misijním duchem, takže patřičným způsobem zahrnuje všechny lidi žijící ve farnosti. Nemohou-li však faráři navázat kontakt s některými skupinami lidí, ať si zavolají na pomoc jiné, i laiky, aby jim pomáhali v apoštolátu.

13.4. Kněz služebník slova

má-li být Boží lid živen Božím slovem, očekává se, že toto slovo bude lidu zprostředkováváno služebníky církve. Příkazem Páně „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu“ (Mk 16,15) rozmnožují řady těch, kteří přijímají víru. „Víra je z hlásání a hlásání se děje slovem o Kristu“ (Řím 10,17). Je to tedy povinnost kněží hlásat evangelium. Ať už vykonávají jakoukoliv činnost, jejich snahou musí být otevřeně svědčit o Kristu. Nesmí učit nějaké vlastní moudrosti, nýbrž musí převádět Pravdu do konkrétních životních poměrů. Kázání slova se vyžaduje především ve spojení se svátostmi, aby věřící lépe pochopili spojitost mezi Slovem a životem. (srov. PO čl. 4)

Při vykonávání učitelského úřadu mají faráři kázat Boží slovo všem věřícím, aby zakořenění ve víře, naději a lásce rostli v Kristu a aby křesťanská obec vydávala svědectví lásky, jak to doporučil Pán. (17((17/Srov. Jan 13,35.)) Dále mají katechetickou výukou vést věřící k plnému poznání tajemství spásy, přiměřeně jejich věku. Pro toto vyučování se mají snažit získat nejen pomoc řeholníků, nýbrž i spolupráci laiků, a také založit Bratrstvo křesťanské nauky.

Poněvadž však jsou služebníky všech oveček, mají pěstovat křesťanský život jak u jednotlivých věřících, tak v rodinách a sdruženích, zvláště apoštolsky činných, a vůbec v celé farní obci. (ChD, čl. 30)

13.5. Kněz přísluhovatel svátostí

se přijetím svátostného kněžství stal „zvláštním způsobem účastný kněžství Kristova a aby tak při slavení svatých tajemství jednal jako služebník toho, který pro nás stále vykonává v liturgii svůj kněžský úřad skrze Ducha.“ (srov. SC, čl. 7) Při vysluhování všech svátostí jsou kněží ve svazku s biskupem a tak ho zpřítomňují v jednotlivých shromážděních věřících. Všechny svátosti a církevní služby a apoštolská díla souvisí s posvátnou liturgií a jsou k ní zaměřeny. Při službě posvěcování se mají kněží snažit, aby eucharistická oběť byla středem a vrcholem celého života křesťanské obce. Eucharistie obsahuje totiž veškeré duchovní dobro církve, samotného Krista, živý chléb našeho života.

Eucharistické shromáždění je tedy středem našeho křesťanského společenství, kterému předsedá kněz a to ať už v osobě biskupa nebo jeho zástupce. Účastí na liturgii přivádějí kněží věřící k pravé modlitbě a učí je vzdávat Bohu díky za všechno ve jménu Pána Ježíše Krista. Ať si také uvědomují, jak velice pomáhá rozvíjet křesťanský život svátost pokání.

Osobní modlitbou a především modlitbou oficia prosí Boha jménem církve za všechny svěřené lid i za celý svět. Den ode dne mají dokonaleji chválit Boha Otce, Syna i Ducha svatého.

13.6. Kněz jako vůdce Božího lidu

Bylo řečeno, že kněží jsou spolupracovníky biskupa a že v jeho jménu shromažďují Boží rodinu a vedou ji skrze Krista v Duchu svatém k Bohu Otci. K tomu mají od církve duchovní pravomoc.

Kněží se musí starat o vedení jim svěřeného lidu, aby v Duchu Svatém rozvíjeli vlastní povolání podle evangelia a směřovali tak ke svobodě a lásce.

Veškerá kněžská činnost má směřovat k výchově lidí ke křesťanské zralosti. Učí poznávat v nejrůznějších událostech to co vyžaduje situace podle Boží vůle.

Zvláštní činnost mají kněží věnovat chudým a slabým lidem. Ti jsou někdy na druhých zcela závislí a pomoc od věřících, zvláště pak od kněží očekávají se samozřejmostí. Nejvíce se však mají starat o nemocné a umírající, kteří zvláště potřebují posilu v Pánu.

S podobným nasazením se mají kněží věnovat rodinám a mládeži, vytvářet malá společenství, ve kterých je možné prožívat hlouběji křesťanský život. Duch společenství musí zahrnovat nejen místní církve, nýbrž i církve všeobecnou. Místní církve musí pronikat misionářská horlivost, která připraví všem lidem cestu ke Kristu. Tato společenství musí mít těžiště ve slavení eucharistie, ze které začíná veškerá výchova v duchu společenství. Takové společenství pak povede ke skutkům lásky a k vzájemné pomoci.

Při budování křesťanského společenství nemají kněží přísluňovat nikdy nějaké ideologii nebo lidské straně, ale jakožto hlasatelé evangelia a pastýři církve zaměřují svou práci na duchovní růst Kristova těla.

13.7. Kněžství všeobecné.

Ježíš Kristus kterého Otec pomazal Duchem svatým byl ustanoven „knězem, prorokem a králem“. Celý Boží lid má na těchto třech Kristových funkcích účast a nese odpovědnost za poslání a službu, které z nich vyplývají. Kdo vstoupil do Božího lidu vírou a křtem, stává se účastným jedinečného povolání tohoto lidu, jeho kněžského povolání. Kristus Pán, velekněz vybraný z lidí, z nového lidu udělal královský národ a kněze Boha, svého Otce. Vždyť pokřtění jsou svým znovuzrozením a pomazáním do ducha svatého posvěceni na duchovní chrám a na svaté kněžstvo.“ (2. vatikánský koncil, LG 10.)

Sv. Petr ve svém prvním listě říká pokřtěným následující slova: *Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu. Kdysi jste nebyli jeho lid, teď však jste lid Boží, žili jste bez milosrdenství, teď však se jeho milosrdenství na vás projevilo.* (1 Petr 2, 9-10.)

Apoštol tak potvrzuje, že Bůh, když nás milostí Ducha svatého učinil svými syny, nás vložil do nového Božího lidu – Církve –, do níž se náleží ne kvůli pokrevnímu příbuzenství, nýbrž pro přiřazení se k Ježíši Kristu. Ve světle tak neuvěřitelného a nezaslouženého vyvolení – účasti na Kristově kněžství! –, jsme povoláni hlásat Boží divy příkladem, slovy i skutky. Všeobecné kněžství předchází služebnému kněžství, přičemž druhé je ve službách prvního.

Skrze Krista má tedy každý, kdo jej přijal za svého zachránce a Pána, přímý přístup k Bohu bez jakéhokoli dalšího prostředníka - tím je pouze Ježíš. Všechna světová náboženství si vytvořila různé kněžské systémy a nařízení, podle kterých „kultičtí profesionálové“ slouží jako prostředníci mezi božstvem a věřícím. Avšak křesťanství je postaveno na jiném základě: Protože Ježíš Kristus zbořil každou dělicí zeď, kdokoliv, kdo v něj věří, má nyní přímý přístup k Bohu (Ef 2,14-16). z toho vyplývá kněžská služba všech věřících¹² a je to jedno z nejdůležitějších křesťanských učení. To se projevuje ve dvou oblastech:

a) každý, kdo v Bohu věří, může přímo reagovat na jeho jednání ve svém životě, a to ať jedná Duchem svatým či skrze Boží Slovo, a nemusí k tomu požadovat službu jiného lidského prostředníka.

b) křesťané se stali „svatým kněžstvem“ (1Petr 2,5), a tak si mohou sloužit navzájem a též tomuto světu.

Tím, že máme povolání ke kněžské službě přímo od Ježíše, naplňujeme původní roli Izraele (Srov. P. Gigliani, *Svatosti Krista a církve*, Kostelní Vydří 1996, s. 151.) - být královstvím kněží a světlem národům. v tom se původní Boží záměr nezměnil, v Kristu se však naplnil a skrze církev Židů i pohanů dostal daleko širší rozměr. Jeho hnací silou již není Zákon, ale Boží milost a moc Ducha svatého¹⁴. 1Petr 2,5 přirovnává křesťany k živým kamenům, které jsou budovány „jako duchovní dům ve svaté kněžstvo, abyste přinášeli duchovní oběti, příjemné Bohu skrze Ježíše Krista.“ Zde je důraz položen ani ne tak na náš přímý přístup k Bohu bez potřeby lidského kněze, jako na kněžskou roli každého křesťana při přinášení „duchovních obětí“ Bohu skrze Ježíše Krista. Jak již bylo zmíněno dříve, roli starozákonních kněží bylo zachovávání a rozvíjení vztahu s Bohem. Tato role se v Kristově církvi „královských kněží“ vykonává ve dvou rovinách. Ta první rovina je společná každému věřícímu a je naplněním našeho povolání jako kněží. Další rolí je vzájemná služba podle rozdílného obdarování¹⁵. Dříve to byl kněz, který byl prostředníkem obyčejným lidem. Nyní má každý z nás volný přístup k Bohu, avšak na druhé straně se vzájemně potřebujeme daleko více, než lidé staré smlouvy. Bůh tak činí zvláštní syntézu: vytváří jednu postavu, jedno tělo, jehož hlavou je sám Kristus a údy jednotliví křesťané.

Toto celé tělo je v určitém slova smyslu „dokonalým knězem“. a tak apoštol Pavel vyjadřuje tuto skutečnost v 1K12, 7-11: „Každému je dán projev Ducha ke společnému prospěchu...“

Ty projevy jsou různé, avšak tělo je potřebuje všechny. v Ef 4,11-12 toto téma rozvíjí ještě více: „Tak určil jedny za apoštoly, jiné za kazatele mluvící pod vlivem vnuknutí, jiné za misionáře, jiné pak za pastýře a učitele, aby připravili křesťany k úkolům, které mají plnit.“ a v 1Tim 4,14 praví: „Nezanedbávej svůj dar, který ti byl bán podle prorockého pokynu, když na tebe starší vložili ruce“ (srov. 2Tim 1,6). Toto vzpomnutí Timotejova pověření ke zvláštní službě se obecně udává jako důkaz Kristova ustanovení svátosti svěcení.

14. Spolupráce laiků v pastoraaci

14.1. Nutnost zapojení laiků v pastorační činnosti

Pojem laik pochází z řeckého slova „laos“ lid. Obecně bráno je to osoba v určité věci nezasvěcená, tedy odborně nevzdělaná..V katolické církvi tento pojem označuje osobu pokřtěnou, která je schopná být nositelem obecných práv a povinností v Církvi, ale nepodílí se na hierarchickém kněžství..(pouze na všeobecném) Je to každý kdo není klerikem. (srov. *Malý bohovědný slovník*, Česká katolická charita, Praha 1963)

V některých zemích můžeme slyšet, vyjádření „já jsem laik“. Tato osoba přitom nechce zdůraznit, že není součástí nějaké klerikální skupiny. Odvolává se spíše na pojem „laicizmus“, tedy na určitý postoj, který je nezávislý na církevní autoritě. Slovo laik není však synonymem pro ateistu a nebo nevěřícího, nýbrž je vyjádřením respektu vůči jiným osobám a svobody od jakékoliv kultu. Dalo by se říci, že je to určitý druh „forma mentis“.

Dnes se velmi často hovoří o nutnosti spolupráce mezi laiky a kněžími a to především v těch oblastech, kde je velký nedostatek duchovních, ovšem často pozice jedné i druhé kategorie není patřičně vyhraněna. To vidíme i v pohledu na laikát u nejvýraznějších teologů 20. století.

Pater Y. Congara, zdůrazňoval na jedné straně rovnost kněží a **laiků** a jejich účast na společném poslání a na druhé straně viděl specifiku laikátu v přednostní péči o sekulární záležitosti.

Druhým teologem byl **Hans Urs von Balthasar**, zdůrazňoval rozdílné životní zaměření kněží a **laiků** a varoval před „klerikalizací laiků“ a „laicizací kléru“.

Karl Rahner, přišel s myšlenkou, že vlastně každý, kdo zastává nějakou církevní funkci patří ke kléru.

Edward Schillebeeckx, vycházel z toho, že tím základní a původní pro všechny křesťany je právě to laické, tzn. přítomnost v tomto sekulárním světě

Církevní kodex se v některých paragrafem dívá na spolupráci laiků následovně: Kánon 208 ve stati o povinnostech a právech všech křesťanů říká:“*Na základě znovuzrození v Kristu jsou si*

všichni křesťané skutečně rovni co do důstojnosti i činnosti. Na základě této rovnosti všichni spolupracují na rozvoji Těla Kristova, každý podle svého postavení a úkolů.“Podle CIC mají všichni křesťané povinnost i právo spolupracovat na rozšiřování evangelia do celého světa (can. 211) a být poslušni tomu, co pastýři zastupující Krista prohlásí jako učitelé víry nebo ustanoví jako představení církve. V § 2 a § 3 je vyjádřeno právo věřících sdělovat svým pastýřům „svoje přání a potřeby, zejména duchovní“ a právo i povinnost sdělovat pastýřům i ostatním věřícím své názory na to, co směřuje k dobru církve. Kodex tedy nechápe věřící už jenom jako „mlčící dav“ – mají právo a někdy i povinnost ozvat se a sdělit svoje názory na vývoj církve.

Všichni věřící mají rovněž právo rozvíjet apoštolskou aktivitu na základě vlastní iniciativy. Stejně tak mají všichni, kdo jsou odborníky v „posvátných vědách“, právo svobodně zkoumat a sdělovat své názory ze svého oboru, a to samozřejmě při zachování povinné poslušnosti vůči magistériu (can 218).

Stat' II se zabývá povinností a právem pouze laiků.

Právo a povinnost apoštolátu je založená na křtu a biřmování (can. 225, §1), současně se laikům ukládá povinnost usilovat o ovlivnění časného řádu duchem evangelia a ke svědectví při plnění světských úkolů.

Kánony 228 a 230 hovoří o tom, že laici mohou být pověřeni těmi církevními úřady, s nimiž církevní právo počítá,⁶ což znamená jak členství v různých poradních grémiích, tak třeba i takové pastorační poslání, při němž mohou laici zastupovat kněze a jáhny tam, kde je to nutné. Zde se přímo vypočítává, že laici mohou v tomto případě vykonávat službu lektora a akolyty, předsedat liturgickým modlitbám, udělovat křest a rozdávat svaté přijímání (srov. též can 943, v němž se mluví o zvláštních okolnostech při). Kromě toho může biskup delegovat laika k asistenci sňatku, což může jenom v zemích s trvalým nedostatkem kněží, když k takovému postupu má povolení Svatého stolce (can 1112).

S tím souvisí i právo laiků na vzdělávání v nauce víry, na studium teologie a získávání akademických titulů v této oblasti a také možnost dostat od církevní autority pověření k vyučování teologie (can 229). U laiků, kteří zastávají určitý církevní úřad se vzdělávání potřebné pro výkon jejich práce stává povinností (can. 231 § 1). Na stejném místě se mluví také o povinnosti církve materiálně zabezpečit laiky, kteří zastávají církevní úřad, a to tak, aby mohli žít oni i jejich rodina přiměřeně svým životním podmínkám (can 231 § 2).

Kromě těchto všeobecných ustanovení existuje také ustanovení o trvalých službách lektora a akolyty. Tyto služby jsou vyhrazeny pouze mužům a nezakládají nárok na odměnu (can 230 §1). Lektorát jako liturgickou službu, která má dočasný charakter, může ovšem – stejně jako jiné liturgické služby (třeba zpěvák) – vykonávat každý křesťan (can 230 § 2).

Důležitý je rovněž kánon 517 § 2, který umožňuje, aby diecézní biskup při nedostatku kněží svěřil vykonávání pastorační péče ve farnosti jáhnovi nebo laikovi, případně společenství osob, přičemž vždy musí být jmenován kněz jako moderátor, který má jurisdikci faráře.

14.2. II. Vatikánský koncil ve vztahu k laické službě

Důrazně se na křesťanské laiky obrací i . vatikánský koncil a to dekretem „Apostolicam actuositatem – o apoštolátu laiků“ (AA)

Jejich účast na poslání církve považuje koncil za naprosto nutnou, což bylo zdůrazněno i v jiných dokumentech koncilu. (Srov. 2. vat. koncil, Věrouč. konst. o církvi *Lumen gentium*, čl. 33nn; *Sacrosanctum Concilium*, čl. 26-40; srov. Dekret o ekumenismu *Unitatis redintegratio*; srov. Dekret o pastýřské službě biskupů v církvi *Christus Dominus*, čl. 16, 17, 18; srov. Deklaraci o křesťanské výchově *Gravissimum educationis*, čl. 3, 5, 7.)

Apoštolát laiků totiž vyvěrá přímo z jejich křesťanského povolání a nemůže v církvi nikdy chybět. Samo Písmo svaté bohatě dokládá, jak spontánní a plodná byla tato činnost v raném období církve (srov. Sk 11,19-21; 18,26; Řím 16,1-16; Flp 4,3).

Koncil hodnotí dobu ve které žijeme a nutnost zapojení laiků těmito slovy:“ Naše doba však vyžaduje od laiků nemenší horlivost, přítomné poměry jim dokonce ukládají ještě daleko intenzivnější a širší apoštolát. Neustále rostoucí počet lidí, vědecký a technický pokrok i bližší vzájemné vztahy lidí nejen nesmírně rozšířily prostor pro apoštolát laiků, z velké části přístupný pouze jim, ale vyvolaly i nové problémy, které potřebují být zkušenými laiky sledovány a studovány. Tento apoštolát se stává tím naléhavějším, že autonomie mnoha oborů lidského života – plným právem – velmi vzrostla; někdy je to spojeno s určitým odklonem od mravního a náboženského řádu a s vážným nebezpečím pro křesťanský život. Mimoto v mnoha krajinách, kde je velmi málo kněží nebo kde jsou, jak se někdy stává, zbaveni svobody potřebné k vykonávání služby, byla by přítomnost a aktivita církve stěží možná bez práce laiků.

Důkazem pro tuto mnohostrannou a naléhavou nutnost apoštolátu laiků je zřetelné působení Ducha svatého. On působí, že si dnes laici jsou stále více vědomi vlastní odpovědnosti, a všude je pobízí k službě Kristu a církvi. ((3/Srov. Pius XII., proslov ke kardinálům, 18.2.1946: AAS 38 (1964), 101-102; týž, proslov ke Křesťanské dělnické mládeži (JOC), 25.8.1957: AAS 49 (1957), 843.)) Koncil v tomto dekretu vyslovuje základní zásady a směrnice, kterými je třeba se řídit při začleňování laiků do pastorační činnosti.

14.3. Laik a jeho účast na poslání církve.

Církev chce svým působením ve světě spasit všechny lidi. Tato činnost se nazývá apoštolát, a církev ho vykonává prostřednictvím všech svých členů, kněží i laiků. Jedná se o jedno jediné poslání, složené z mnoha nejrůznějších služeb. . Laickému stavu je vlastní žít uprostřed světa se všemi záležitostmi, které se zdají být od církevní činnosti vzdálené. Přesto jsou povolání k tomu, aby svým křesťanským duchem působili ve světě jako kvas a byli sůl země. (srov. Mat 5, 13-16)

Duchovní život laiků má být poznamenán zvláštním rázem v souvislosti se stavem manželským a rodinným, celibátním nebo vdovským, s nemocí, se zaměstnáním a společenskou činností. Ať tedy laici neustále rozvíjejí vlastnosti a vlohy, které dostali a které odpovídají jejich životním podmínkám, a ať používají vlastních darů přijatých od Ducha svatého.

14.4. Cíle apoštolátu laiků.

Apoštolát církve a všech jejích členů směřuje především k tomu, aby slovy a skutky byl svět obeznámen s Kristovým poselstvím a byla mu zprostředkována Kristova milost. To se děje hlavně službou slova a svátostí.

Laikům se naskýtají nesčetné příležitosti ke konání apoštolátu evangelizace a posvěcování.

Apoštolát však nezáleží pouze ve svědectví života. Pravý apoštol hledá příležitost hlásat Krista slovy buď nevěřícím, aby je přivedl k víře, nebo věřícím, aby je poučil, utvrdil a povzbudil k horlivějšímu životu.

14.5. Nejrozšířenější místa apoštolské činnosti.

Charita a její aktivity nejrůznějšího druhu na sebe v současnosti ponejvíce soustřeďují činnost laiků. Je to zcela dle evangelijním příkazu: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (Mt 25,40). Aktivita České Charity je velmi rozsáhlá a to nejenom v ČR.

Druhým místem kde se v poslední době začíná uplatňovat apoštolát laiků je **farnost**. Podle církevního práva farnost zahrnuje všechny křesťany určitého území. (srov. CIC Kán. 518) Je viditelným příkladem celkového apoštolátu obce tím, že lidské odlišnosti, které se v ní vyskytují, začleňuje do církevní univerzality. Plenární sněm katolické církve v naší vlasti definoval farnost takto: „*Farností sněm rozumí takové společenství věřících, které žije svátostným životem, kde se děje katecheze dětí, mládeže a dospělých, a vykonává se diakonická služba. Toto společenství je schopno misijního působení a má přiměřený organizační i ekonomický potenciál pro svůj život.*“

Farnosti u nás bychom mohli rozdělit do několika kategorií:

- 1) farnost s převážnou většinou obyvatel katolického vyznání a vysokou procentuální návštěvností na nedělních bohoslužbách, s konáním tradičních náboženských akcí. (Boží tělo, poutě, pobožnosti) V takových farnostech bývá většinou na bohoslužbách vysoká návštěvnost dětí a mužů! Tento typ farností se nachází převážně na vesnicích v oblastech tradičně katolických.
- 2) Farnost která ještě před nedávnem patřila do předcházející kategorie, ale s vysokou návštěvností se v současnosti dá počítat už jen o velkých svátcích a při tradičních náboženských akcích. Většina obyvatel ovšem s náboženským děním ve farnosti sympatizuje, i když se na akcích přímo nepodílí.

- 3) Farnost kam často kněz dojíždí ze sousední farnosti, kde ovšem o nedělní slavení eucharistie stojí ještě poměrně značný počet farníků, i když se jedná převážně o ženy starší generace. Náboženská činnost je omezená na mše o nedělích a svátcích, zřídka bývá mše i několikrát v týdnu. Udělování svátostí je jenom v míře omezené.
- 4) Posledním typem farnosti je malé seskupení, které se schází téměř stále ve stejném počtu, o nedělích a svátcích, chybí zde mladší i střední generace. Svátosti jako 1° svaté přijímání, biřmování, svatby se uskutečňují výhradně ve větších převážně sousedních farnostech.
- 5) Úředně jsou dnes stále ještě i farnosti, ve kterých se koná nedělní bohoslužba třeba jenom jednou nebo dvakrát za měsíc a tím, s výjimkou pohřbů, končí veškerá náboženská činnost. Obyvatelé farnosti nemají o „kostel“ zájem. Dům Boží bývá po stavební stránce většinou v neutěšeném stavu.

15. Nová evangelizace

Termín „Nová evangelizace“ poprvé použil Jan Pavel II v r. 1985 na VI. Sinodu biskupů.

Zajímavé, že nevyšel žádný dokument s tímto titulem ze strany církve. Poukazuje se ale na jiné církevní dokumenty, které vybízejí k evangelizaci, která musí být nová.

Co to znamená „evangelizace“? – hlásání Ježíšova slova. Co znamená „nová“? – nový přístup.

Člověk si v životě klade mnoho otázek a přitom na mnohé se mu nedostává odpovědi. Odkud jsem vstoupil do tohoto života, jaký smysl má můj život a kam směřuje. Při tom všem hledá člověk štěstí, které by jeho život naplňovalo. Kudy vede cesta ke štěstí? Církev tuto cestu nabízí, učí umění žít. Cestu kterou nabízí je táž, kterou nabízel svým učedníkům Ježíš, když říkal: „já jsem cesta, pravda a život“ (Jan 14,6) je to cesta evangelia. Slovo evangelizovat znamená tedy přinášet radostnou zvěst, ukazovat cestu k trvalému štěstí.

Evangelizace ve světě začala od okamžiku, kdy Ježíš seslal na své učedníky Ducha svatého a přikázal jim: „jděte do celého světa a hlásejte evangelium“ (Mk 16,15) Od toho okamžiku Boží Duch působí ve světě a je tím, který je pro Ježíšovy učedníky Duchem moudrosti, rozumu, umění, rady, síly, zbožnosti, bázně Boží.

Když tedy evangelizace začala v době apoštolské a po staletí pokračovala až do dnešní doby, proč je třeba „nové evangelizace“? Je jí třeba proto, že svět se od té doby přispěním techniky a vědy změnil a mnoho lidí hledá štěstí s spokojenost na nesprávném místě, v majetku a požitkářství. Velmi brzy však zjistí, že tudy cesta ke štěstí nevede a pak následuje zklamání a beznaděj. Naděje vkládaná jenom do moderní vědy se tedy ukázala jako velké zklamání. Místo aby věda a pokrok byli prostředkem k cíli, stali se cílem.

Člověk proto potřebuje novou evangelizaci, nic jiného k trvalému štěstí nepomůže.

Úkolem církve od počátku bylo hlásat evangelium, tedy evangelizovat. Tento úkol nebyl nikdy přerušen. Dodnes se, vysluhují svátosti, hlásá se slovo Boží a církve se snaží nejrůznější činnosti svědčit o lásce, kterou ji přikázal Ježíš. (srov. Jan 15,12) Tato její činnost dává pocit radosti a smysl životu. Jak už bylo zmíněno, nový životní styl způsobil odklon lidí od víry a nastal pomalý proces odkřesťanštění. Změnil se žebříček životních hodnot.

Dřívější způsob evangelizace se zdá pro mnohé neúspěšný a proto je třeba hledat i jiné cesty, které budou možná pro dnešní generaci schůdnější a snažší, srozumitelnější, i když i tyto budou cesty Ducha svatého.

Neočekávejme ovšem ihned veliký úspěch a mimořádný zájem. To není vždy a nutně Boží cesta. Růstu Božího království odpovídá evangelijní podobenství o hořčičném zrnku (viz Mk 4,31-32). *„Je sice menší než všechna semena, ale když vyrostе, je větší než ostatní byliny a je z něho strom.“* Království Boží vždy začíná znovu pod tímto skromným znamením. Nová evangelizace nemůže znamenat: novými a více rafinovanými metodami ihned zaujmout velké zástupu, které se vzdálily církvi. To nová evangelizace neslibuje.

Nová evangelizace znamená nikdy se nespokojit se skutečností, že z hořčičného zrnka vyrostl velký strom všeobecné církve, nikdy si nemyslet, že sám fakt, že různí ptáci mohou nalézt místo v jeho stromech, stačí. Spíše to znamená odvážit se, znovu a s pokorou malého semínka, nechat na Bohu, kdy a jak bude růst (Mk 4,26-29).

Nová evangelizace se musí vzdát před tajemstvím hořčičného zrna a nesmí být domýšlivá a věřit, že ihned dá vzrůst velkému stromu. Buď žijeme příliš v jistotě již existujícího velkého stromu nebo v netrpělivosti mít větší, životnější strom - místo toho musíme přijmout tajemství, že církev je zároveň velký strom a velmi malé zrno. V dějinách spásy jsou Velký pátek a Velikonoční neděle v ten samý den...

15.1. Metoda Nové evangelizace

Jistě že je nutné používat moderní metody, když chceme, aby nás bylo slyšet patřičným způsobem - anebo lépe - aby byl hlas Pána přístupný a srozumitelný. ... Nehledáme posluchače kvůli nám - nechceme zvětšit moc a rozšířit naše instituce, ale chceme sloužit dobrou lidí a lidstva tím, že dáme prostor tomu, kdo je cesta pravda a život.

Toto zřeknutí se vlastní osoby a její nabídnutí Kristu pro spásu člověka je základním stavem pravého zasvěcení se evangeliu. "Přišel jsem ve jménu svého Otce, ale nepřijímáte mne. Kdyby přišel někdo ve svém vlastním jménu, toho přijmete." (Jan 5,43). Znakem Antikrista je skutečnost, že mluví ve svém vlastním jménu.

Don Didimo byl farářem v Bassano del Grappa. V jeho poznámkách lze najít zlatá slova, ovoce života modlitby a rozjímání. O kněžích například don Didimo říká: "Ježíš kázal ve dne, v noci se modlil."

Těmito pár slovy chtěl říci: Ježíš musel získat učedníky od Boha. To platí vždy. My sami nemůžeme shromážďovat lidi. Musíme je přijmout od Boha pro Boha. Všechny metody jsou prázdné bez zakořenění v modlitbě. Slovo zvěstování musí nasáknout v intenzivním životě modlitby.

Musíme přidat další krok.

Ježíš svět nevykoupil nádhernými slovy, ale svým utrpením a smrtí. Jeho utrpení je nevyčerpatelným zdrojem života pro svět. Utrpení dává moc jeho slovům.

Tento zákon platí až do konce světa a je spolu s tajemstvím pšeničného zrna základním pro novou evangelizaci. Celé dějiny to dokazují.

15.2. Obsah nové evangelizace

a. Obrácení

Pro obsah nové evangelizace, nejprve musíme mít na mysli nerozdělitelnou jednotu Starého a Nového zákona. Základním obsah Starého zákona je krátce vyjádřen v poselství sv. Jana Křtitele: metanoieite - Obráťte se!

Řecké slovo pro obrácení „metanoia“ znamená změnu myšlení. Znamená znovu promyslet otázku o vlastním já a o způsobu, jak žít, umožnit Bohu vstoupit do kritérií vlastního života, ne pouze soudit podle současných názorů. Obrátit se proto znamená nežít tak, jak žijí ostatní;

"Obrácení" (metanoia) znamená

vyjít ze sebedostatečnosti a objevit a přijmout svou bídu i bídu druhých a prosit o odpuštění a Boží přátelství. Neobrácený život je sebeospravedlněním (nejsem horší než ostatní).

Obrácení znamená nežít jako všichni ostatní" (necítím se už ospravedlněn faktem, že každý dělá, co dělám já) a hledám svou vlastní osobu před Bohem, svou vlastní osobní zodpovědností.

Při hlásání obrácení musíme také nabídnout společenství života, společný prostor pro nový životní styl. Nelze evangelizovat pouze slovy. Evangelium tvoří život, vytváří společenství pokroku, pouze individuální konverze postrádá soudržnost, konzistenci...

b. Království Boží

V apelu na obrácení je obsaženo implicitně hlásání živého Boha, jako jeho základní podmínka. Teocentrismus je v Ježíšově učení základní a musí být v srdci nové evangelizace.

Klíčovým slovem Ježíšova hlásání je království Boží. Ale Boží království není věc, sociální nebo politická struktura, utopie. Boží království je Bůh. Království Boží znamená: Bůh existuje. Bůh je živý. Bůh je přítomný a činný ve světě, v našem, v mém životě.

evangelizace především mluvit o Bohu, hlásat jednoho pravého Boha - Stvořitele - Posvětitel - Soudce (viz KKC).))

Je třeba mít na paměti jeden praktický aspekt. Boha nemůžeme učinit známým pouze slovy. Člověk nezná doopravdy osobu, pokud o ní ví z druhé ruky. Hlásat Boha, znamená uvést do vztahu s Bohem, naučit modlitbě. Modlitba je víra v akci. Pouze zakoušením života s Bohem se objevuje zřejmost jeho existence.

Mluvit o Bohu a mluvit s Bohem musí jít ruku v ruce. Hlásání Boha je průvodcem ke společenství s Bohem v bratrském společenství, založeném a oživovaném Kristem.

c. Ježíš Kristus

V minulosti, ale možná i dnes, je velkým pokušením zmenšit Ježíše Krista, Božího Syna, do pouze historického Ježíše, pouhého člověka. Kristus víry není mýtus; tzv. historický Ježíš je mytologickou osobou, kterou objevili různí vykladači. 200 let dějin "historického Ježíše" věrně ukazuje historii filozofií a ideologií tohoto období.

Důležitým aspektem v Nové evangelizaci je následování Krista - Kristus se nabízí jako cesta mého života. Následování Krista neznámá napodobování člověka Ježíše. Tento druh snažení by určitě neuspěl - byl by anachronický. Následování Krista má mnohem vyšší cíl: být přetvořen do Krista, tj. získat spojení s Bohem. Toto slovo možná zní podivně v uších moderního člověka. Ale, po pravdě, musíme žít po nekonečném, po nekonečné svobodě, po štěstí bez hranic. Následování Krista není jen otázkou mravnosti, ale "mystickým" tématem - spojením božské akce a naší odpovědi.

V tématu následování nacházíme především přítomnost Kristova velikonočního tajemství - kříž a vzkříšení.

Kříž patří k Božímu tajemství - je to výraz jeho lásky až do konce (Jan 13,1). Následování Krista je účastí na kříži, sjednocení sebe s jeho láskou, k přetvoření našeho života, který se stává novým člověkem, stvořeným podle Boha (srov. Ef 4,24). Ten, kdo se vynechává kříž, vynechává podstatu křesťanství (srov. 1Kor 2,2).

d. Věčný život

Posledním centrálním prvkem každé pravé evangelizace je věčný život. Dnes musíme hlásat naši víru s novým zápalom ve všedním životě. Hlásání království Božího je hlásáním Boha přítomného, Boha, který nás zná a naslouchá nám, Boha, který vstupuje do dějin, aby konal spravedlnost. A zde se dostáváme k tématu Horského kázání. Právě ono je hlásáním spravedlnosti, hlásáním odpovědnosti.

Člověk nemůže dělat nebo dělat, co chce. Bude souzen. Musí se za své jednání zodpovídat. Tato jistota má hodnotu jak pro mocné tak pro slabé. Bůh vykonává spravedlnost, a jen on to nakonec může udělat.

I my vykonáváme spravedlnost a budeme to moci dělat tím lépe, čím více budeme schopni žít pod zrakem Božím a sdělovat pravdu spravedlnosti světu. Spravedlnosti, její síla ve formaci svědomí, je centrální důležitým tématem evangelia a je to opravdu radostná zvěst. „(srov. Mt 5, 20)

Není pravda, že víra ve věčný život činí pozemský život nedůležitým. Naopak, pouze když měřítkem našeho života je věčnost, také tento náš život na zemi je veliký a jeho cena nesmírná. Bůh není v našem životě protivníkem, ale garantem naší velikosti. Tak se dostáváme k výchozímu bodu - Bohu.

Když pořádně promyslíme křesťanské poselství, nebudeme mluvit o celé spoustě věcí. Ve skutečnosti je křesťanské poselství velmi jednoduché: Mluvíme o Bohu a člověku, a takto říkáme vše.